

Ročník 2016

SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 27

Rozeslána dne 7. března 2016

Cena Kč 71,-

O B S A H:

70. Vyhláška o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích
71. Nález Ústavního soudu ze dne 26. ledna 2016 sp. zn. Pl. ÚS 15/14 ve věci návrhu na zrušení § 264 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
-

70**VYHLÁŠKA**

ze dne 25. února 2016

o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích

Energetický regulační úřad stanoví podle § 98a odst. 2 písm. j) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění zákona č. 158/2009 Sb. a zákona č. 131/2015 Sb.:

§ 1**Předmět úpravy**

Tato vyhláška stanoví rozsah, náležitosti a termíny vyúčtování dodávek elektřiny, plynu a tepelné energie a souvisejících služeb v elektroenergetice a v plynárenství.

§ 2**Vymezení pojmů**

Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) vyúčtováním vyhodnocení uskutečněných plateb za poskytnuté plnění a celkové výše platby za poskytnuté plnění, na základě kterého se provádí vyrovnání přeplatku nebo nedoplatku,
- b) řádným vyúčtováním vyúčtování provedené za zúčtovací období,
- c) mimořádným vyúčtováním vyúčtování provedené v průběhu zúčtovacího období za jeho příslušnou část a
- d) opravným vyúčtováním vyúčtování, kterým se provádí oprava řádného nebo mimořádného vyúčtování.

§ 3**Doklad o vyúčtování**

(1) Doklad o vyúčtování poskytovaný obchodníkem s elektřinou, výrobcem elektřiny nebo provozovatelem distribuční soustavy zákazníkovi, jehož odběrné elektrické zařízení je připojeno do sítě nízkého napětí, a doklad o vyúčtování poskytovaný obchodníkem s plynem, výrobcem plynu nebo provozovatelem distribuční soustavy zákazníkovi kate-

gorie domácnost nebo kategorie maloodběratel se skládá

- a) ze základní části označené ČÁST A,
- b) z podrobné části označené ČÁST B a
- c) z doprovodné části označené ČÁST C.

(2) Doklad o vyúčtování poskytovaný dodavatelem tepelné energie se skládá

- a) ze základní části obsahující náležitosti uvedené v § 14 odst. 1,
- b) z podrobné části obsahující náležitosti uvedené v § 14 odst. 2 a
- c) z doprovodné části obsahující náležitosti uvedené v § 14 odst. 3.

§ 4**Zúžený rozsah dokladu o vyúčtování**

(1) Pokud o to zákazník písemně požádá, může být doklad o vyúčtování poskytovaný podle § 3 poskytnut pouze v rozsahu základní části, popřípadě základní části a podrobné části. Současně osoba, která vyúčtování provádí, zpřístupní zákazníkovi ostatní části dokladu o vyúčtování způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(2) Pokud zákazník uvedený v odstavci 1 písemně požádá, poskytuje se mu doklad o vyúčtování opět v plném rozsahu podle § 3 odst. 1 a 2.

§ 5**Formální náležitosti dokladu o vyúčtování**

(1) Osoba, která provádí vyúčtování, uvede na dokladu o vyúčtování veškeré údaje v přehledné, srozumitelné a čitelné podobě.

(2) Doklad o vyúčtování vystavuje osoba, která vyúčtování provádí, v listinné nebo v elektronické podobě podle dohody se zákazníkem nebo odběratelem.

(3) Základní část dokladu o vyúčtování podle § 3 poskytne osoba, která vyúčtování provádí, zře-

telně oddělenou od ostatních částí dokladu o vyúčtování.

§ 6

Náležitosti dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice zákazníkovi, jehož odběrné elektrické zařízení je připojeno do sítě nízkého napětí

(1) ČÁST A dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice obsahuje

- a) identifikační údaje obchodníka s elektřinou nebo výrobce elektřiny¹⁾,
- b) obchodní firmu nebo jméno a příjmení, popřípadě název, dodatek ke jménu a příjmení nebo názvu a bydliště nebo sídlo zákazníka, popřípadě další identifikační údaje zákazníka,
- c) informaci, zda se jedná o vyúčtování řádné, mimořádné nebo opravné,
- d) vymezení zúčtovacího období datem prvního a posledního dne zúčtovacího období,
- e) celkové množství elektřiny dodané do odběrného místa nebo do odběrných míst zákazníka za zúčtovací období,
- f) výši celkové fakturované částky za celkové množství dodané elektřiny a související služby s daní z přidané hodnoty a bez této daně,
- g) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za zúčtovací období, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o sdružených službách dodávky elektřiny,
- h) výši přeplatku nebo nedoplatku za zúčtovací období,
- i) datum splatnosti přeplatku nebo nedoplatku a způsob jeho úhrady,
- j) kontakt na zákaznickou linku obchodníka s elektřinou nebo kontakt na výrobce elektřiny a kontakt na poruchovou telefonní linku provozovatele distribuční soustavy nebo provozovatelů distribučních soustav, pokud je ČÁST A poskytována zákazníkovi za více odběrných míst, která jsou připojena k distribu-

ním soustavám více provozovatelů distribučních soustav,

- k) údaje nezbytné pro přístup zákazníka k doprovodné, případně podrobné a doprovodné části dokladu o vyúčtování, pokud je doklad o vyúčtování zákazníkovi poskytován v rozsahu podle ustanovení § 4 odst. 1,
- l) další náležitosti daňového dokladu, je-li ČÁST A vyúčtování daňovým dokladem podle zákona o dani z přidané hodnoty²⁾, a
- m) přehled vyúčtování podle přílohy č. 1 k této vyhlášce; tento přehled nemusí být uveden v případě, kdy je doklad o vyúčtování vystaven za více než jedno odběrné místo.

(2) ČÁST B dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice obsahuje za každé odběrné místo

- a) adresu a identifikační číselný kód (EAN kód) odběrného místa nebo odběrných míst,
- b) produkt obchodníka s elektřinou, je-li sjednán, a sazbu distribuce elektřiny,
- c) rozpis plateb a cen za dodávku elektřiny a související služby v elektroenergetice v členění na celkovou platbu za dodávku
  1. elektřiny a související služby v elektroenergetice,
  2. silové elektřiny s uvedením ceny za jednotku dodané elektřiny účtované za zúčtovací období nebo s uvedením cen za jednotku dodané elektřiny účtovaných za část zúčtovacího období, pokud během zúčtovacího období došlo k její změně, a to s rozlišením podle tarifního časového pásma, a
  3. související služby v elektroenergetice,
- d) rozpis plateb za jednotlivé související služby v elektroenergetice včetně jednotkové ceny těchto služeb účtované za zúčtovací období nebo jednotkových cen účtovaných za část zúčtovacího období, pokud během zúčtovacího období došlo k její změně, v členění na platbu za
  1. zajištění distribuce elektřiny s rozlišením podle tarifního časového pásma,
  2. systémové služby,

¹⁾ § 435 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

²⁾ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

3. činnosti operátora trhu a
4. složku ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie podle zákona o podporovaných zdrojích energie včetně obou způsobů výpočtu s vyčíslením nižší z plateb,
- e) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za zúčtovací období a rozpis těchto záloh podle data úhrady a jejich výše, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o sdružených službách dodávky elektřiny; v případě vyúčtování za více odběrných míst se celková výše záloh za všechna odběrná místa neuvede, pokud o to zákazník výslovně požádá,
- f) celkové množství dodané elektřiny a u měření typu C údaj z měření k prvnímu dni zúčtovacího období, k poslednímu dni zúčtovacího období a k poslednímu dni kalendářního roku; není-li poslední den kalendářního roku prvním nebo posledním dnem zúčtovacího období, stanoví se tento údaj jako údaj o spotřebě elektřiny k datu změny regulovaných cen elektřiny podle vyhlášky, která upravuje měření elektřiny³⁾,
- g) způsob stanovení údaje z měření podle vyhlášky, která upravuje měření elektřiny³⁾,
- h) jmenovitou proudovou hodnotu hlavního jističe před měřicím zařízením,
- i) třídu typových diagramů dodávky přiřazenou podle vyhlášky upravující pravidla trhu s elektřinou a
- j) množství elektřiny dodané do každého odběrného místa ve zúčtovacím období a alespoň ve dvou bezprostředně předcházejících zúčtovacích obdobích srovnatelných z hlediska časového trvání, pokud jsou takové údaje obchodníkovi s elektřinou nebo výrobcí elektřiny dostupné prostřednictvím informačního systému operátora trhu nebo obchodník s elektřinou nebo výrobce elektřiny zákazníkovi v těchto obdobích elektřinu dodával; informace o množství dodané elektřiny ve zúčtovacích obdobích se poskytuje v takové podobě, která umožňuje jednoznačné srovnání spotřeby elektřiny.
- (3) ČÁST C dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice obsahuje informace o
- a) původu energie nebo podílu jednotlivých zdrojů na celkové směsi paliv obchodníka s elektřinou v členění na podíl elektřiny vyrobené
1. z uhlí,
  2. v jaderných zařízeních,
  3. ze zemního plynu,
  4. ze zdrojů využívajících obnovitelné zdroje energie,
  5. ze zdrojů využívajících druhotné energetické zdroje a
  6. z ostatních zdrojů a
- b) veřejně dostupných zdrojích informací o dopadech výroby elektřiny na životní prostředí s údaji o emisích CO₂ a radioaktivním odpadu pocházejícím z vyrobené elektřiny, a to alespoň formou odkazu na takový veřejně dostupný zdroj,
- c) způsobu uplatnění reklamace dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice včetně údaje o tom, kde a v jakých lhůtách lze reklamaci vyúčtování uplatnit,
- d) právech zákazníka, vznikne-li mezi zákazníkem a obchodníkem s elektřinou nebo výrobcem elektřiny spor ve věci týkající se dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice nebo jejich vyúčtování, a způsobech řešení takových sporů a
- e) kontaktních údajích na Energetický regulační úřad a Ministerstvo průmyslu a obchodu s uvedením adresy sídla včetně adresy elektronické podatelny, telefonního čísla a adresy webových stránek.
- (4) Obchodník s elektřinou, který nakupuje či prodává záruky původu, uvede v části C dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice jím obstarané podíly jednotlivých zdrojů energie na celkové směsi paliv podle odstavce 3 písm. a) včetně uplatněných záruk původu.

³⁾ Vyhláška č. 82/2011 Sb., o měření elektřiny a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, neoprávněné dodávce, neoprávněném přenosu nebo neoprávněné distribuci elektřiny, ve znění pozdějších předpisů.

§ 7

Náležitosti dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny zákazníkovi, jehož odběrné elektrické zařízení je připojeno do sítě nízkého napětí

(1) ČÁST A dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny obsahuje

- a) identifikační údaje obchodníka s elektřinou nebo výrobce elektřiny¹⁾,
- b) obchodní firmu nebo jméno a příjmení, popřípadě název, dodatek ke jménu a příjmení nebo názvu a bydliště nebo sídlo zákazníka, popřípadě další identifikační údaje zákazníka,
- c) informaci, zda se jedná o vyúčtování řádné, mimořádné nebo opravné,
- d) vymezení zúčtovacího období datem prvního a posledního dne zúčtovacího období,
- e) celkové množství elektřiny dodané do odběrného místa nebo do odběrných míst zákazníka za zúčtovací období,
- f) výši celkové fakturované částky za celkové množství dodané elektřiny s daní z přidané hodnoty a bez této daně,
- g) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za zúčtovací období, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o dodávce elektřiny,
- h) výši přeplatku nebo nedoplatku za zúčtovací období,
- i) datum splatnosti přeplatku nebo nedoplatku a způsob jeho úhrady,
- j) kontakt na zákaznickou linku obchodníka s elektřinou nebo kontakt na výrobce elektřiny a kontakt na poruchovou telefonní linku provozovatele distribuční soustavy nebo provozovatelů distribučních soustav, pokud je ČÁST A poskytována zákazníkovi za více odběrných míst, která jsou připojena k distribučním soustavám více provozovatelů distribučních soustav,
- k) údaje nezbytné pro přístup zákazníka k doprovodné, případně podrobné a doprovodné části dokladu o vyúčtování, pokud je doklad o vyúčtování zákazníkovi poskytován v rozsahu podle ustanovení § 4 odst. 1, a
- l) další náležitosti daňového dokladu, je-li ČÁST A dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny daňovým dokladem podle zákona o dani z přidané hodnoty²⁾.

(2) ČÁST B dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny obsahuje za každé odběrné místo

- a) adresu a identifikační číselný kód odběrného místa nebo odběrných míst,
- b) produkt obchodníka s elektřinou, je-li sjednán,
- c) celkovou platbu za dodávku elektřiny,
- d) cenu za jednotku dodané elektřiny účtovanou za zúčtovací období nebo ceny za jednotku dodané elektřiny účtované za část zúčtovacího období, pokud během zúčtovacího období došlo k jejich změně, a to s rozlišením podle tarifního časového pásma,
- e) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za zúčtovací období a rozpis těchto záloh podle data úhrady a jejich výše, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o dodávce elektřiny; v případě vyúčtování za více odběrných míst se celková výše záloh za všechna odběrná místa neuvede, pokud o to zákazník výslovně požádá,
- f) celkové množství dodané elektřiny a u měření typu C údaj z měření k prvnímu dni zúčtovacího období, k poslednímu dni zúčtovacího období a k poslednímu dni kalendářního roku; není-li poslední den kalendářního roku prvním nebo posledním dnem zúčtovacího období, stanoví se tento údaj jako údaj o spotřebě elektřiny k datu změny regulovaných cen elektřiny podle vyhlášky, která upravuje měření elektřiny³⁾,
- g) způsob stanovení údaje z měření podle vyhlášky, která upravuje měření elektřiny³⁾,
- h) třídu typových diagramů dodávky přiřazenou podle vyhlášky upravující pravidla trhu s elektřinou a
- i) množství elektřiny dodané do každého odběrného místa ve zúčtovacím období a alespoň ve dvou bezprostředně předcházejících zúčtovacích obdobích srovnatelných z hlediska časového trvání, pokud jsou takové údaje obchodníkovi s elektřinou nebo výrobcí elektřiny dostupné prostřednictvím informačního systému operátora trhu nebo obchodník s elektřinou nebo výrobce elektřiny zákazníkovi v těchto obdobích elektřinu dodával; informace o množství dodané elektřiny ve zúčtovacích obdobích se poskytuje v takové podobě, která umožňuje jednoznačné srovnání spotřeby elektřiny.

(3) ČÁST C dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny obsahuje informace o

- a) podílu jednotlivých zdrojů energie na celkové směsi paliv obchodníka s elektřinou nebo výrobce elektřiny v členění na podíl elektřiny vyrobené
  1. z uhlí,
  2. v jaderných zařízeních,
  3. ze zemního plynu,
  4. ze zdrojů využívajících obnovitelné zdroje energie,
  5. ze zdrojů využívajících druhotné energetické zdroje a
  6. z ostatních zdrojů,
- b) veřejně dostupných zdrojích informací o dopadech výroby elektřiny na životní prostředí s údaji o emisích CO₂ a radioaktivním odpadu pocházejícím z vyrobené elektřiny, a to alespoň formou odkazu na takový veřejně dostupný zdroj,
- c) způsobu uplatnění reklamace dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny včetně údaje o tom, kde a v jakých lhůtách lze reklamaci vyúčtování uplatnit,
- d) právech zákazníka, vznikne-li mezi zákazníkem a obchodníkem s elektřinou nebo výrobcem elektřiny spor ve věci týkající se dodávky elektřiny nebo jejího vyúčtování, a způsobech řešení takových sporů a
- e) kontaktních údajích na Energetický regulační úřad a Ministerstvo průmyslu a obchodu s uvedením adresy sídla včetně adresy elektronické podatelny, telefonního čísla a adresy webových stránek.

(4) Obchodník s elektřinou, který nakupuje či prodává záruky původu, uvede v části C dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny jím obstarané podíly jednotlivých zdrojů energie na celkové směsi paliv podle odstavce 3 písm. a) včetně uplatněných záruk původu.

§ 8

Náležitosti dokladu o vyúčtování služby distribuční soustavy v elektroenergetice zákazníkovi, jehož odběrné elektrické zařízení je připojeno do sítě nízkého napětí

(1) ČÁST A dokladu o vyúčtování služby distribuční soustavy obsahuje

- a) identifikační údaje provozovatele distribuční soustavy¹⁾,
- b) obchodní firmu nebo jméno a příjmení, popřípadě název, dodatek ke jménu a příjmení nebo názvu a bydliště nebo sídlo zákazníka, popřípadě další identifikační údaje zákazníka,
- c) informaci, zda se jedná o vyúčtování řádné, mimořádné nebo opravné,
- d) vymezení zúčtovacího období datem prvního a posledního dne zúčtovacího období,
- e) celkové množství elektřiny distribuované do odběrného místa nebo do odběrných míst zákazníka za zúčtovací období,
- f) výši celkové fakturované částky za službu distribuční soustavy v elektroenergetice a další služby podléhající regulaci cen s daní z přidané hodnoty a bez této daně,
- g) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za službu distribuční soustavy v elektroenergetice a další služby za zúčtovací období, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o distribuci elektřiny,
- h) výši přeplatku nebo nedoplatku za zúčtovací období,
- i) datum splatnosti přeplatku nebo nedoplatku a způsob jeho úhrady,
- j) kontakt na poruchovou telefonní linku provozovatele distribuční soustavy,
- k) údaje nezbytné pro přístup zákazníka k doprovodné, případně podrobné a doprovodné části dokladu o vyúčtování, pokud je doklad o vyúčtování zákazníkovi poskytován v rozsahu podle ustanovení § 4 odst. 1, a
- l) další náležitosti daňového dokladu, je-li ČÁST A dokladu o vyúčtování distribuce elektřiny daňovým dokladem podle zákona o dani z přidané hodnoty²⁾.

(2) ČÁST B dokladu o vyúčtování distribuce elektřiny obsahuje za každé odběrné místo

- a) adresu a identifikační číselný kód odběrného místa nebo odběrných míst,
- b) cenu za službu distribuční soustavy v elektroenergetice a sazbu distribuce elektřiny,
- c) rozpis plateb za jednotlivé související služby distribuční soustavy v elektroenergetice včetně jednotkové ceny těchto služeb účtované za

zúčtovací období nebo jednotkových cen účtovaných za část zúčtovacího období, pokud během zúčtovacího období došlo k její změně, v členění na platbu za

1. zajištění distribuce elektřiny s rozlišením podle tarifního časového pásma,
  2. systémové služby,
  3. činnosti operátora trhu a
  4. složku ceny služby distribuční soustavy na podporu elektřiny podle zákona o podporovaných zdrojích energie včetně obou způsobů výpočtu s vyčíslením nižší z plateb,
- d) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za službu distribuční soustavy v elektroenergetice a další služby podléhající regulaci cen za zúčtovací období a rozpis těchto záloh podle data úhrady a jejich výše, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o zajištění služby distribuční soustavy; v případě vyúčtování za více odběrných míst celkovou výši záloh za všechna odběrná místa,
- e) celkové množství distribuované elektřiny a u měření typu C údaj z měření k prvnímu dni zúčtovacího období, k poslednímu dni zúčtovacího období a k poslednímu dni kalendářního roku; není-li poslední den kalendářního roku prvním nebo posledním dnem zúčtovacího období, stanoví se tento údaj jako údaj o spotřebě elektřiny k datu změny regulovaných cen elektřiny podle vyhlášky, která upravuje měření elektřiny³⁾,
- f) jmenovitou proudovou hodnotu hlavního jističe před měřicím zařízením,
- g) způsob stanovení údaje z měření podle vyhlášky, která upravuje měření elektřiny³⁾, a
- h) třídu typových diagramů dodávky přiřazenou podle vyhlášky upravující pravidla trhu s elektřinou.

(3) ČÁST C dokladu o vyúčtování distribuce elektřiny obsahuje informace o

- a) způsobu uplatnění reklamace dokladu o vyúčtování distribuce elektřiny včetně údaje o tom, kde a v jakých lhůtách lze reklamaci vyúčtování uplatnit,
- b) právech zákazníka, vznikne-li mezi zákazníkem a provozovatelem distribuční soustavy spor ve věci týkající se distribuce elektřiny nebo jejího

vyúčtování, a způsobech řešení takových sporů a

- c) kontaktních údajích na Energetický regulační úřad a Ministerstvo průmyslu a obchodu s uvedením adresy sídla včetně adresy elektronické podatelny, telefonního čísla a adresy webových stránek.

§ 9

Náležitosti dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny, dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice a dokladu o vyúčtování související služby v elektroenergetice poskytované zákazníkovi, jehož odběrné elektrické zařízení je připojeno do sítě vysokého nebo velmi vysokého napětí

(1) Doklad o vyúčtování dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice obsahuje samostatně vyčíslený údaj o jednotkové ceně, množství a celkové platbě za

- a) zajišťování distribuce nebo přenosu elektřiny, s rozdělením na její jednotlivé složky a s rozlišením podle tarifního časového pásma,
- b) systémové služby,
- c) činnosti operátora trhu,
- d) dodávku silové elektřiny a
- e) složku ceny služby distribuční soustavy nebo složku ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie podle zákona o podporovaných zdrojích energie včetně obou způsobů výpočtu s vyčíslením nižší z plateb.

(2) Doklad o vyúčtování související služby v elektroenergetice obsahuje samostatně vyčíslené údaje podle odstavce 1 písm. a) až c) a e).

(3) Doklad o vyúčtování dodávky elektřiny obsahuje samostatně vyčíslený údaj podle odstavce 1 písm. d).

(4) Doklad o vyúčtování podle odstavců 1 a 2 dále obsahuje samostatně vyčíslený údaj o

- a) výši maximální naměřené hodnoty čtvrthodinového elektrického výkonu odebraného zákazníkem a
- b) výši nevyžádané dodávky jalové energie.

(5) Doklad o vyúčtování podle odstavců 1 až 3 dále obsahuje další náležitosti daňového dokladu,

je-li doklad o vyúčtování daňovým dokladem podle zákona o dani z přidané hodnoty²).

(6) Doklad o vyúčtování dodávky elektřiny a doklad o vyúčtování dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice obsahuje informace o podílu jednotlivých zdrojů energie na celkové směsi paliv obchodníka s elektřinou nebo výrobce elektřiny v členění na podíl elektřiny vyrobené

1. z uhlí,
2. v jaderných zařízeních,
3. ze zemního plynu,
4. ze zdrojů využívajících obnovitelné zdroje energie,
5. ze zdrojů využívajících druhotné energetické zdroje a
6. z ostatních zdrojů.

(7) Obchodník s elektřinou, který nakupuje či prodává záruky původu, uvede v dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny nebo v dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice jím obstarané podíly jednotlivých zdrojů na celkové směsi paliv podle odstavce 6 včetně uplatněných záruk původu.

§ 10

Náležitosti dokladu o vyúčtování dodávky plynu a související služby v plynárenství zákazníkovi kategorie domácnost nebo kategorie maloobděratel

(1) ČÁST A dokladu o vyúčtování dodávky plynu a související služby v plynárenství obsahuje

- a) identifikační údaje obchodníka s plynem nebo výrobce plynu¹),
- b) obchodní firmu nebo jméno a příjmení, popřípadě název, dodatek ke jménu a příjmení nebo názvu a bydliště nebo sídlo zákazníka, popřípadě další identifikační údaje zákazníka,
- c) informaci, zda se jedná o vyúčtování řádné, mimořádné nebo opravné,
- d) vymezení zúčtovacího období datem prvního a posledního dne zúčtovacího období,
- e) celkové množství plynu dodaného do odběrného místa nebo do odběrných míst zákazníka za zúčtovací období,
- f) výši celkové fakturované částky za celkové množství dodaného plynu a související služby

v plynárenství s daní z přidané hodnoty a bez této daně,

- g) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za zúčtovací období, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o sdružených službách dodávky plynu,
  - h) výši přeplatku nebo nedoplatku za zúčtovací období,
  - i) datum splatnosti přeplatku nebo nedoplatku a způsob jeho úhrady,
  - j) kontakt na zákaznickou linku obchodníka s plynem nebo kontakt na výrobce plynu a kontakt na poruchovou telefonní linku provozovatele distribuční soustavy nebo provozovatelů distribučních soustav, pokud je ČÁST A poskytována zákazníkovi za více odběrných míst, která jsou připojena k distribučním soustavám více provozovatelů distribučních soustav,
  - k) údaje nezbytné pro přístup zákazníka k doprovodné, případně doprovodné a podrobné části dokladu o vyúčtování, pokud je doklad o vyúčtování zákazníkovi poskytován v rozsahu podle ustanovení § 4 odst. 1,
  - l) další náležitosti daňového dokladu, je-li ČÁST A dokladu o vyúčtování dodávky plynu a související služby v plynárenství daňovým dokladem podle zákona o dani z přidané hodnoty²), a
  - m) přehled vyúčtování podle přílohy č. 2 k této vyhlášce, tento přehled nemusí být uveden v případě, kdy je doklad o vyúčtování vystaven za více než jedno odběrné místo.
- (2) ČÁST B dokladu o vyúčtování dodávky plynu a související služby v plynárenství obsahuje za každé odběrné místo
- a) adresu a alfanumerický kód (EIC kód) odběrného místa nebo odběrných míst podle vyhlášky upravující pravidla trhu s plynem,
  - b) produkt obchodníka s plynem, je-li sjednan,
  - c) hodnotu spotřeby plynu použitou pro zařazení odběrného místa zákazníka do odběrného pásma,
  - d) třídu typových diagramů dodávky přiřazenou podle vyhlášky upravující pravidla trhu s plynem,
  - e) rozpis plateb a cen za dodávku plynu a souvise-

- jící služby v plynárenství v členění na celkovou platbu za dodávku
1. plynu a související služby v plynárenství,
  2. plynu s uvedením ceny za energetickou jednotku dodaného plynu účtované za zúčtovací období nebo s uvedením cen za jednotku dodaného plynu účtovaných za část zúčtovacího období, pokud během zúčtovacího období došlo k její změně, a
  3. související služby v plynárenství,
- f) rozpis plateb za jednotlivé související služby v plynárenství včetně jednotkové sazby účtované za zúčtovací období nebo jednotkových sazeb účtovaných za část zúčtovacího období, pokud během zúčtovacího období došlo k její změně, v členění na platbu za
1. službu distribuční soustavy v plynárenství a její členění na platbu za odebraný plyn a platbu za stálý plat nebo kapacitní složku ceny a
  2. činnosti operátora trhu,
- g) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za zúčtovací období a rozpis těchto záloh podle data úhrady a jejich výše, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o sdružených službách dodávky plynu; v případě vyúčtování za více odběrných míst se celková výše záloh za všechna odběrná místa neuvede, pokud o to zákazník výslovně požádá,
- h) celkové množství dodaného plynu v energetických jednotkách včetně hodnoty spalného tepla a objemového přepočtového koeficientu a u měření typu C údaj z měření k prvnímu dni zúčtovacího období, k poslednímu dni zúčtovacího období a k poslednímu dni kalendářního roku; není-li poslední den kalendářního roku prvním nebo posledním dnem zúčtovacího období, stanoví se údaj z měření rozpočtem spotřeby podle přiřazeného typového diagramu dodávky podle vyhlášky upravující pravidla trhu s plynem, pokud zákazník nezašle samoodečet provedený k poslednímu dni kalendářního roku podle vyhlášky, která upravuje měření plynu⁴⁾,
- i) způsob stanovení údaje z měření podle vyhlášky, která upravuje měření plynu⁴⁾, a
- j) množství plynu dodané do každého odběrného místa ve zúčtovacím období a alespoň ve dvou bezprostředně předcházejících zúčtovacích obdobích srovnatelných z hlediska časového trvání, pokud jsou takové údaje obchodníkovi s plynem nebo výrobcí plynu dostupné prostřednictvím informačního systému operátora trhu nebo obchodník s plynem nebo výrobce plynu zákazníkovi v těchto obdobích plyn dodával; informace o množství dodaného plynu ve zúčtovacích obdobích se poskytuje v takové podobě, která umožňuje jednoznačné srovnání spotřeby plynu.
- (3) ČÁST C dokladu o vyúčtování dodávky plynu a související služby v plynárenství obsahuje informace o
- a) způsobu uplatnění reklamace dokladu o vyúčtování dodávky plynu a související služby v plynárenství včetně údaje o tom, kde a v jakých lhůtách lze reklamaci vyúčtování uplatnit,
  - b) právech zákazníka, vznikne-li mezi zákazníkem a obchodníkem s plynem nebo výrobcem plynu spor ve věci týkající se dodávky plynu a související služby v plynárenství nebo jejich vyúčtování, a způsobech řešení takových sporů a
  - c) kontaktních údajích na Energetický regulační úřad a Ministerstvo průmyslu a obchodu s uvedením adresy sídla včetně adresy elektronické podatelny, telefonního čísla a adresy webových stránek.

§ 11

Náležitosti dokladu o vyúčtování dodávky plynu zákazníkovi kategorie domácnost nebo kategorie malooběratel

- (1) ČÁST A dokladu o vyúčtování dodávky plynu obsahuje
- a) identifikační údaje obchodníka s plynem nebo výrobce plynu¹⁾,
  - b) obchodní firmu nebo jméno a příjmení, popřípadě název, dodatek ke jménu a příjmení nebo

⁴⁾ Vyhláška č. 108/2011 Sb., o měření plynu a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, neoprávněné dodávce, neoprávněném uskladňování, neoprávněné přepravě nebo neoprávněné distribuci plynu, ve znění pozdějších předpisů.

- názvu a bydliště nebo sídlo zákazníka, popřípadě další identifikační údaje zákazníka,
- c) informaci, zda se jedná o vyúčtování řádné, mimořádné nebo opravné,
- d) vymezení zúčtovacího období datem prvního a posledního dne zúčtovacího období,
- e) celkové množství plynu dodaného do odběrného místa nebo do odběrných míst zákazníka za zúčtovací období v energetických jednotkách,
- f) výši celkové fakturované částky za celkové množství dodaného plynu s daní z přidané hodnoty a bez této daně,
- g) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za zúčtovací období, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o dodávce plynu,
- h) výši přeplatku nebo nedoplatku za zúčtovací období,
- i) datum splatnosti přeplatku nebo nedoplatku a způsob jeho úhrady,
- j) kontakt na zákaznickou linku obchodníka s plynem nebo kontakt na výrobce plynu a kontakt na poruchovou telefonní linku provozovatele distribuční soustavy nebo provozovatelů distribučních soustav, pokud je ČÁST A poskytována zákazníkovi za více odběrných míst, která jsou připojena k distribučním soustavám více provozovatelů distribučních soustav,
- k) údaje nezbytné pro přístup zákazníka k doprovodné, případně podrobné a doprovodné části dokladu o vyúčtování, pokud je doklad o vyúčtování zákazníkovi poskytován v rozsahu podle ustanovení § 4 odst. 1, a
- l) další náležitosti daňového dokladu, je-li ČÁST A dokladu o vyúčtování dodávky plynu daňovým dokladem podle zákona o dani z přidané hodnoty²⁾.
- (2) ČÁST B dokladu o vyúčtování dodávky plynu obsahuje za každé odběrné místo
- a) adresu a alfanumerický kód odběrného místa nebo odběrných míst podle vyhlášky upravující pravidla trhu s plynem,
- b) produkt obchodníka s plynem, je-li sjednán,
- c) hodnotu spotřeby plynu použitou pro zařazení odběrného místa zákazníka do odběrného pásma,
- d) třídu typových diagramů dodávky přiřazenou podle vyhlášky upravující pravidla trhu s plynem,
- e) celkovou platbu za dodávku plynu s uvedením ceny dodaného plynu účtované za zúčtovací období nebo s uvedením cen za jednotku dodaného plynu účtovaných za část zúčtovacího období, pokud během zúčtovacího období došlo k její změně,
- f) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za zúčtovací období a rozpis těchto záloh podle data úhrady a jejich výše, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o dodávce plynu; v případě vyúčtování za více odběrných míst se celková výše záloh za všechna odběrná místa neuvede, pokud o to zákazník výslovně požádá,
- g) celkové množství dodaného plynu v energetických jednotkách včetně hodnoty spalného tepla a objemového přepočtového koeficientu a u měření typu C údaj z měření k prvnímu dni zúčtovacího období, k poslednímu dni zúčtovacího období a k poslednímu dni kalendářního roku; není-li poslední den kalendářního roku prvním nebo posledním dnem zúčtovacího období, stanoví se údaj z měření podle přiřazeného typového diagramu dodávky podle vyhlášky upravující pravidla trhu s plynem, pokud zákazník nezašle samoodčet provedený k poslednímu dni kalendářního roku podle vyhlášky, která upravuje měření plynu⁴⁾,
- h) způsob stanovení údaje z měření podle vyhlášky, která upravuje měření plynu⁴⁾, a
- i) množství plynu dodané do každého odběrného místa ve zúčtovacím období a alespoň ve dvou bezprostředně předcházejících zúčtovacích obdobích srovnatelných z hlediska časového trvání, pokud jsou takové údaje obchodníkovi s plynem nebo výrobcí plynu dostupné prostřednictvím informačního systému operátora trhu nebo obchodník s plynem nebo výrobce plynu zákazníkovi v těchto obdobích plyn dodával; informace o množství dodaného plynu ve zúčtovacích obdobích se poskytuje v takové podobě, která umožňuje jednoznačné srovnání spotřeby plynu.
- (3) ČÁST C dokladu o vyúčtování dodávky plynu obsahuje informace o

- a) způsobu uplatnění reklamace dokladu o vyúčtování dodávky plynu včetně údaje o tom, kde a v jakých lhůtách lze reklamaci vyúčtování uplatnit,
  - b) právech zákazníka, vznikne-li mezi zákazníkem a obchodníkem s plynem nebo výrobcem plynu spor ve věci týkající se dodávky plynu nebo jejího vyúčtování, a způsobech řešení takových sporů a
  - c) kontaktních údajích na Energetický regulační úřad a Ministerstvo průmyslu a obchodu s uvedením adresy sídla včetně adresy elektronické podatelny, telefonního čísla a adresy webových stránek.
- i) datum splatnosti přeplatku nebo nedoplatku a způsob jeho úhrady,
  - j) kontakt na poruchovou telefonní linku provozovatele distribuční soustavy,
  - k) údaje nezbytné pro přístup zákazníka k doprovodné, případně podrobné a doprovodné části dokladu o vyúčtování, pokud je doklad o vyúčtování zákazníkovi poskytován v rozsahu podle ustanovení § 4 odst. 1, a
  - l) další náležitosti daňového dokladu, je-li ČÁST A dokladu o vyúčtování služby distribuční soustavy v plynárenství daňovým dokladem podle zákona o dani z přidané hodnoty²⁾.

§ 12

Náležitosti dokladu o vyúčtování služby distribuční soustavy v plynárenství zákazníkovi kategorie domácnost nebo kategorie maloodběratel

(1) ČÁST A dokladu o vyúčtování služby distribuční soustavy v plynárenství obsahuje

- a) identifikační údaje provozovatele distribuční soustavy¹⁾,
- b) obchodní firmu nebo jméno a příjmení, popřípadě název, dodatek ke jménu a příjmení nebo názvu a bydliště nebo sídlo zákazníka, popřípadě další identifikační údaje zákazníka,
- c) informaci, zda se jedná o vyúčtování řádné, mimořádné nebo opravné,
- d) vymezení zúčtovacího období datem prvního a posledního dne zúčtovacího období,
- e) celkové množství plynu distribuovaného do odběrného místa nebo do odběrných míst zákazníka za zúčtovací období,
- f) výši celkové fakturované částky za službu distribuční soustavy v plynárenství a další služby podléhající regulaci cen s daní z přidané hodnoty a bez této daně,
- g) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za službu distribuční soustavy v plynárenství a další služby podléhající regulaci cen za zúčtovací období, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o zajištění služby distribuční soustavy,
- h) výši přeplatku nebo nedoplatku za zúčtovací období,

(2) ČÁST B dokladu o vyúčtování služby distribuční soustavy v plynárenství obsahuje za každé odběrné místo

- a) adresu a alfanumerický kód odběrného místa nebo odběrných míst podle vyhlášky upravující pravidla trhu s plynem,
- b) cenu za službu distribuční soustavy v plynárenství,
- c) hodnotu spotřeby plynu použitou pro zařazení odběrného místa zákazníka do odběrného pásma,
- d) třídu typových diagramů dodávky přiřazenou podle vyhlášky upravující pravidla trhu s plynem,
- e) rozpis plateb za jednotlivé související služby distribuční soustavy v plynárenství včetně jednotkové ceny těchto služeb účtované za zúčtovací období nebo jednotkových cen účtovaných za část zúčtovacího období, pokud během zúčtovacího období došlo k její změně, v členění na
  1. platbu za službu distribuční soustavy v plynárenství a její členění na platbu za distribuovaný plyn a platbu za stálý plat nebo kapacitní složku ceny a
  2. platbu za činnosti operátora trhu,
- f) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za službu distribuční soustavy v plynárenství a další služby podléhající regulaci cen za zúčtovací období a rozpis těchto záloh podle data úhrady a jejich výše, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o zajištění služby distribuční soustavy; v případě vyúčtování za více odběrných míst se celková výše záloh za

všechna odběrná místa neuvede, pokud o to zákazník výslovně požádá,

- g) celkové množství distribuovaného plynu včetně hodnoty spalného tepla a objemového přepočtového koeficientu a u měření typu C údaj z měření k prvnímu dni zúčtovacího období, k poslednímu dni zúčtovacího období a k poslednímu dni kalendářního roku; není-li poslední den kalendářního roku prvním nebo posledním dnem zúčtovacího období, stanoví se údaj z měření podle přiřazeného typového diagramu dodávky podle vyhlášky upravující pravidla trhu s plynem, pokud zákazník nezašle samoodečet provedený k poslednímu dni kalendářního roku podle vyhlášky, která upravuje měření plynu⁴⁾, a
- h) způsob stanovení údaje z měření podle vyhlášky, která upravuje měření plynu⁴⁾.

(3) ČÁST C dokladu o vyúčtování služby distribuční soustavy v plynárenství obsahuje informace o

- a) způsobu uplatnění reklamace dokladu o vyúčtování služby distribuční soustavy v plynárenství včetně údaje o tom, kde a v jakých lhůtách lze reklamaci vyúčtování uplatnit,
- b) právech zákazníka, vznikne-li mezi zákazníkem a provozovatelem distribuční soustavy spor ve věci týkající se služby distribuční soustavy v plynárenství nebo jejího vyúčtování, a způsobech řešení takových sporů a
- c) kontaktních údajích na Energetický regulační úřad a Ministerstvo průmyslu a obchodu a s uvedením adresy sídla včetně adresy elektronické podatelny, telefonního čísla a adresy webových stránek.

§ 13

Náležitosti dokladu o vyúčtování dodávky plynu, dokladu o vyúčtování dodávky plynu a související služby v plynárenství, dokladu o vyúčtování služby distribuční soustavy v plynárenství a dokladu o vyúčtování služby přepravy plynu poskytované zákazníkovi kategorie střední odběratel nebo kategorie velkoodběratel

(1) Doklad o vyúčtování dodávky plynu a související služby v plynárenství obsahuje vždy samostatně vyčíslený údaj o jednotkové ceně, množství a celkové platbě za

- a) službu přepravy plynu,
- b) službu distribuční soustavy v plynárenství,
- c) činnosti operátora trhu,
- d) dodávku plynu,
- e) překročení rezervované přepravní kapacity a velikost tohoto překročení a
- f) překročení rezervované distribuční kapacity a velikost tohoto překročení.

(2) Doklad o vyúčtování služby přepravy plynu obsahuje vždy samostatně vyčíslené údaje podle odstavce 1 písm. a), c) a e).

(3) Doklad o vyúčtování služby distribuční soustavy v plynárenství obsahuje vždy samostatně vyčíslené údaje podle odstavce 1 písm. b), c) a f).

(4) Doklad o vyúčtování dodávky plynu obsahuje vždy samostatně vyčíslený údaj podle odstavce 1 písm. d).

(5) Doklad o vyúčtování podle odstavců 1 až 4 dále obsahuje další náležitosti daňového dokladu, je-li vyúčtování daňovým dokladem podle zákona o dani z přidané hodnoty²⁾.

§ 14

Náležitosti dokladu o vyúčtování dodávky tepelné energie

(1) Základní část dokladu o vyúčtování dodávky tepelné energie obsahuje

- a) identifikační údaje dodavatele tepelné energie¹⁾,
- b) obchodní firmu nebo jméno a příjmení, popřípadě název, dodatek ke jménu a příjmení nebo názvu a bydliště nebo sídlo, popřípadě další identifikační údaje odběratele tepelné energie,
- c) seznam odběrných míst s uvedením adresy a čísla nebo označení,
- d) vymezení zúčtovacího období datem prvního a posledního dne zúčtovacího období,
- e) celkové množství dodané tepelné energie za zúčtovací období uvedené v GJ, kWh nebo MWh,
- f) výši celkové fakturované částky za dodávku tepelné energie za zúčtovací období bez daně z přidané hodnoty a s touto daní,
- g) celkovou výši záloh uhrazených odběratelem za dodávku tepelné energie za zúčtovací období,

- h) výši přeplatku nebo nedoplatku za zúčtovací období,
- i) datum splatnosti přeplatku nebo nedoplatku a způsob jeho úhrady,
- j) údaje nezbytné pro přístup odběratele k části dokladu o vyúčtování podle ustanovení odstavce 2, případně podle odstavců 2 a 3, pokud je doklad o vyúčtování odběrateli poskytován v rozsahu podle ustanovení § 4 odst. 1, a
- k) další náležitosti daňového dokladu, je-li samostatná část dokladu o vyúčtování dodávky tepelné energie daňovým dokladem podle zákona o dani z přidané hodnoty²⁾.

(2) Podrobná část dokladu o vyúčtování dodávky tepelné energie pro každé odběrné místo obsahuje

- a) datum a údaj měření dodávky tepelné energie k prvnímu dni zúčtovacího období a k poslednímu dni zúčtovacího období, popřípadě ke dni, kdy byla provedena výměna měřicího zařízení,
- b) celkové množství dodané tepelné energie za zúčtovací období včetně uvedení postupu jeho zjištění v případě poruchy nebo výměny měřicího zařízení,
- c) cenu tepelné energie, vztaženou na jednotku tepelné energie, jde-li o jednosložkovou cenu tepelné energie, nebo výši jednotlivých složek dvousložkové ceny tepelné energie, vztažené na jednotku tepelné energie nebo na jednotku tepelného výkonu, které jsou uplatněny ve zúčtovacím období,
- d) výši nákladů na palivo nebo nakoupenou tepelnou energii, vztaženou na množství tepelné energie v GJ, kWh nebo MWh,
- e) údaje potřebné pro výpočet jednotlivých složek ceny tepelné energie, jejichž výši je možné podle sjednané cenové doložky dodatečně upravovat,
- f) výši celkové fakturované částky za dodávku tepelné energie za zúčtovací období nebo vyčíslení podílu odběrného místa na nákladech za dodávku tepelné energie při společném měření množství dodané tepelné energie pro více odběrných míst a
- g) údaje o množství tepelné energie spotřebovaném odběratelem tepelné energie v odběrném

místě ve zúčtovacím období a alespoň ve dvou předchozích zúčtovacích obdobích srovnatelných z hlediska časového trvání, pokud dodavatel tepelné energie do odběrného místa v těchto obdobích tepelnou energii dodával; informace o množství tepelné energie ve zúčtovacích obdobích se poskytuje alespoň jednou za kalendářní rok v takové podobě, která umožňuje srovnání roční spotřeby tepelné energie.

(3) Doprovodná část dokladu o vyúčtování dodávky tepelné energie obsahuje informace o

- a) způsobu uplatnění reklamace dokladu o vyúčtování dodávky tepelné energie včetně údaje o tom, kde a v jakých lhůtách lze reklamaci vyúčtování uplatnit,
- b) právech odběratele tepelné energie, vznikne-li mezi odběratelem a dodavatelem tepelné energie spor ve věci týkající se dodávky tepelné energie nebo jejího vyúčtování, a způsobech řešení takových sporů a
- c) kontaktních údajích na Energetický regulační úřad a Ministerstvo průmyslu a obchodu s uvedením adresy sídla včetně adresy elektronické podatelny, telefonního čísla a adresy webových stránek.

§ 15

Termíny vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v elektroenergetice a plynárenství

(1) Délka zúčtovacího období je zpravidla 12 kalendářních měsíců po sobě následujících, pokud se smluvní strany nedohodnou na kratší délce zúčtovacího období.

(2) Obchodník s elektřinou, obchodník s plynem, výrobce elektřiny, výrobce plynu, provozovatel distribuční soustavy, provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel přepravní soustavy provede na žádost zákazníka bezplatně mimořádné vyúčtování k 31. prosinci kalendářního roku, pokud zákazník společně s vyžádáním mimořádného vyúčtování zašle obchodníkovi s elektřinou, obchodníkovi s plynem, výrobcí elektřiny, výrobcí plynu, provozovateli distribuční soustavy, provozovateli přenosové soustavy nebo provozovateli přepravní soustavy samoodečet provedený k poslednímu dni kalendářního roku podle vyhlášky, která upravuje měření elektřiny³⁾, nebo vyhlášky, která upravuje měření plynu⁴⁾.

(3) Obchodník s elektřinou, obchodník s plynem, výrobce elektřiny, výrobce plynu, provozovatel distribuční soustavy, provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel přepravní soustavy provede bezplatně mimořádné vyúčtování, pokud zákazník ukončil odběr elektřiny nebo plynu v odběrném místě nebo změnil obchodníka s elektřinou nebo obchodníka s plynem.

§ 16

Termíny vyúčtování dodávky tepelné energie

(1) Dodavatel tepelné energie provádí odběrateli bezplatně vyúčtování dodávky tepelné energie nejméně jednou za kalendářní rok, a to k 31. prosinci kalendářního roku, který je posledním dnem zúčtovacího období. Doklad o vyúčtování dodávky tepelné energie za kalendářní rok poskytuje dodavatel odběrateli nejpozději do 28. února následujícího kalendářního roku, pokud se s odběratelem nedohodne jinak.

(2) V případě, že je zúčtovací období kratší než kalendářní rok, provede dodavatel tepelné energie vyúčtování dodávky tepelné energie vždy k posled-

nímu dni tohoto zúčtovacího období, nejpozději do konce následujícího měsíce.

§ 17

Společné ustanovení

Pro vyúčtování prováděné dodavatelem poslední instance se ustanovení této vyhlášky použijí obdobně, nevyklučuje-li to povaha věci. Vyúčtování dodavatele poslední instance obsahuje informaci o tom, že jde o dodavatele poslední instance a kdy dodávka dodavatelem poslední instance končí.

§ 18

Zrušovací ustanovení

Vyhláška č. 210/2011 Sb., o rozsahu, náležitostech a termínech vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb, se zrušuje.

§ 19

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. července 2016.

Předsedkyně:

Ing. **Vitásková** v. r.

Přehled vyúčtování dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice zákazníkovi, jehož odběrné elektrické zařízení je připojeno do sítě nízkého napětí

(1) Přehled vyúčtování v elektroenergetice má rozsah a náležitosti uvedené v následující tabulce

Spotřeba za zúčtovací období				
Začátek zúčtovacího období	...	Počáteční stav	Vysoký tarif	... [kWh]
			Nízký tarif	... [kWh]
Konec zúčtovacího období	...	Konečný stav	Vysoký tarif	... [kWh]
			Nízký tarif	... [kWh]
Dodané množství elektřiny (VT)				... [kWh]
Dodané množství elektřiny (NT)				... [kWh]

Přehled plateb			
Účtované množství	Průměrná jednotková cena (bez DPH)	Částka celkem (bez DPH)	Částka celkem (s DPH)
VT ... [kWh]	... [Kč/kWh]	... [Kč]	... [Kč]
NT ... [kWh]	... [Kč/kWh]	... [Kč]	... [Kč]
... [počet měsíců]	... [Kč/měsíc]	... [Kč]	... [Kč]
Souhrn částek celkem (s DPH)			... [Kč]

(2) Jednotlivými položkami uvedenými v odstavci 1 se rozumí

- a) začátkem zúčtovacího období datum prvního dne zúčtovacího období,
- b) koncem zúčtovacího období datum posledního dne zúčtovacího období,
- c) počátečním stavem údaj z měření elektřiny pro vysoký tarif (VT) a nízký tarif (NT) k prvnímu dni zúčtovacího období podle vyhlášky, která upravuje měření elektřiny³⁾,
- d) konečným stavem údaj z měření elektřiny pro vysoký tarif (VT) a nízký tarif (NT) k poslednímu dni zúčtovacího období podle vyhlášky, která upravuje měření elektřiny³⁾,
- e) dodaným množstvím elektřiny (VT) a dodaným množstvím elektřiny (NT) celkové dodané množství elektřiny v kWh za zúčtovací období stanovené podle vyhlášky, která upravuje měření elektřiny³⁾,
- f) účtovaným množstvím v kWh dodané množství elektřiny podle písmene e) v rozdělení na vysoký tarif (VT) a nízký tarif (NT),
- g) účtovaným množstvím v měsících délka zúčtovacího období pro účely stanovení platby nezávislé na množství odebrané energie,
- h) průměrnou jednotkovou cenou v Kč/kWh (bez DPH) pro vysoký tarif (VT) a nízký tarif (NT) podíl částky pro vysoký tarif (VT) a nízký tarif (NT) ve sloupci částka celkem (bez DPH) podle písmene j) a účtovaného množství podle písmene f) ,

- i) průměrnou jednotkovou cenou v Kč/měsíc podíl částky celkem podle písmene k) a účtovaného množství v měsících podle písmene g),
- j) částkou celkem (bez DPH) související s počtem kWh pro vysoký tarif (VT) a nízký tarif (NT) ve sloupci účtované množství souhrn částek za platby závislé na množství odebrané energie rozdělené pro vysoký tarif (VT) a nízký tarif (NT) v odběrném místě, bez daně z přidané hodnoty,
- k) částkou celkem (bez DPH) související s počtem měsíců ve sloupci účtované množství souhrn částek za všechny platby nezávislé na množství odebrané energie v odběrném místě, bez daně z přidané hodnoty (např. i platby, které jsou vypočteny z jednotkové ceny v Kč/A/měsíc po vynásobení příslušnou proudovou hodnotou hlavního jističe před elektroměrem),
- l) částkou celkem (s DPH) související s účtovaným množstvím v kWh pro vysoký tarif (VT) a nízký tarif (NT) částka pro vysoký tarif (VT) a částka pro nízký tarif (NT) podle písmene j) včetně daně z přidané hodnoty,
- m) částkou celkem (s DPH) související s počtem měsíců ve sloupci účtované množství částka podle písmene k) včetně daně z přidané hodnoty,
- n) souhrnem částek celkem (s DPH) součet částek podle písmen l) a m).

(3) Údaje uvedené v přehledu podle odstavce 1 se zaokrouhlují na 2 desetinná místa.

**Přehled vyúčtování dodávky plynu a související služby v plynárenství zákazníkovi
kategorie domácnost nebo kategorie maloodběratel**

(1) Přehled vyúčtování v plynárenství má rozsah a náležitosti uvedené v následující tabulce

Spotřeba za zúčtovací období			
Začátek zúčtovacího období	...	Počáteční stav	... [m ³]
Konec zúčtovacího období	...	Konečný stav	... [m ³]
		Nepřečtená spotřeba	... [m ³]
		Přečtená spotřeba	... [m ³]
Dodané množství plynu			... [kWh]

Přehled plateb			
Účtované množství	Průměrná jednotková cena	Částka celkem (bez DPH)	Částka celkem (s DPH)
... [kWh]	... [Kč/kWh]	... [Kč]	... [Kč]
... [počet měsíců]	... [Kč/měsíc]	... [Kč]	... [Kč]
Souhrn částek celkem			... [Kč]

(2) Jednotlivými položkami uvedenými v odstavci 1 se rozumí

- a) začátkem zúčtovacího období datum prvního dne zúčtovacího období,
- b) koncem zúčtovacího období datum posledního dne zúčtovacího období,
- c) počátečním stavem údaj z měření plynu k prvnímu dni zúčtovacího období podle vyhlášky, která upravuje měření plynu⁴⁾,
- d) konečným stavem údaj z měření plynu k poslednímu dni zúčtovacího období podle vyhlášky, která upravuje měření plynu⁴⁾,
- e) nepřečtenou spotřebou objem dodaného plynu v m³ za zúčtovací období stanovený podle vyhlášky, která upravuje měření plynu⁴⁾, který není přečtený objemovým přečtovým koeficientem,
- f) přečtenou spotřebou objem dodaného plynu v m³ za zúčtovací období stanovený podle vyhlášky, která upravuje měření plynu⁴⁾, který je přečtený objemovým přečtovým koeficientem,
- g) dodaným množstvím plynu dodané množství energie plynu v energetických jednotkách za zúčtovací období stanovené podle vyhlášky, která upravuje měření plynu⁴⁾,
- h) účtovaným množstvím v kWh dodané množství plynu podle písmene g),
- i) účtovaným množstvím v měsících délka zúčtovacího období pro účely stanovení platby za kapacitní složku ceny (stále měsíční platy účtované obchodníkem s plynem, stále měsíční platby za přistavenou kapacitu, cena za denní rezervovanou pevnou distribuční kapacitu apod.),

- j) průměrnou jednotkovou cenou v Kč/kWh podíl částky celkem podle písmene l) a celkového dodaného množství podle písmene g),
- k) průměrnou jednotkovou cenou v Kč/měsíc podíl částky celkem podle písmene m) a účtovaným množstvím v měsících podle písmene i),
- l) částkou celkem bez DPH vztaženou k účtovanému množství v kWh úhrn částek za dodávku plynu a související služby v plynárenství, které jsou účtovány za množství dodaného plynu, bez daně z přidané hodnoty,
- m) částkou celkem bez DPH vztaženou k účtovanému množství v měsících úhrn částek za dodávku plynu a související služby v plynárenství, které jsou účtovány jako stálé měsíční platby nebo jako kapacitní složka platby, bez daně z přidané hodnoty,
- n) částkou celkem s DPH úhrn částek za dodávku plynu a související služby v plynárenství včetně daně z přidané hodnoty,
- o) souhrnem částek celkem součet částek podle písmene n).

(3) Údaje uvedené v přehledu podle odstavce 1 se zaokrouhlují na 2 desetinná místa.

71**N Á L E Z****Ústavního soudu
Jménem republiky**

Ústavní soud rozhodl pod sp. zn. Pl. ÚS 15/14 dne 26. ledna 2016 v plénu složeném z předsedy soudu Pavla Rychetského a soudců Jaroslava Fenyka, Josefa Fialy, Jana Filipa, Tomáše Lichovníka (soudce zpravodaj), Jana Musila, Vladimíra Sládečka, Radovana Suchánka, Kateřiny Šimáčkové, Vojtěcha Šimíčka, Davida Uhlíře a Jiřího Zemánka o návrhu Obvodního soudu pro Prahu 8 na zrušení § 264 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), za účasti Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a Senátu Parlamentu České republiky jako účastníků řízení a vlády České republiky jako vedlejšího účastníka řízení,

takto:

Návrh na zrušení ustanovení § 264 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), se zamítá.

Odůvodnění**I.****Vymezení věci a rekapitulace návrhu**

1. Návrhem, který byl Ústavnímu soudu doručen dne 24. června 2014, se Obvodní soud pro Prahu 8, za nějž jedná předseda senátu JUDr. Petr Novák, (dále též „navrhovatel“) s poukazem na čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“), resp. § 64 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, domáhal zrušení ustanovení § 264 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), a to pro jeho rozpor s ústavním pořádkem.

2. Předmětný návrh byl podán v souvislosti s rozhodováním navrhovatele o obžalobě státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 8 ze dne 11. února 2009 na obviněného Jaroslava Hlaváčka pro trestný čin lichvy dle § 253 odst. 1 alinea 2, odst. 2 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění účinném do 31. prosince 2009, vedené u něho pod sp. zn. 1 T 23/2009. Obviněnému bylo kladeno za vinu, že jednáním, blíže popsáním v obžalobě, zahrnujícím 46 jednotlivých dílčích útoků, způsobil ve prospěch společnosti ACM Money Česká republika, a. s., poškozeným škodu v celkové výši nejméně 29 284 456 Kč.

3. Dne 31. května 2010 podala státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 8 na obviněného Jaroslava Hlaváčka v podstatě totožnou obžalobu pro trestný čin lichvy dle § 253 odst. 1 alinea 2, odst. 2 trestního zákona, která obsahovala popis 12 dílčích útoků, jimiž měl obviněný Hlaváček ve prospěch v předchozím odstavci uvedené společnosti způsobit poškozeným škodu v celkové výši nejméně 6 064 716 Kč. Tuto obžalobu Obvodní soud pro Prahu 8 přijal pod sp. zn. 5 T 35/2010.

4. K tomu navrhovatel ve svém podání podotkl, že z hlediska právní kvalifikace bylo jednání obžalovaného Hlaváčka v obou obžalobách chápáno jako jeden trestný čin lichvy dle § 253 odst. 1 alinea 2, odst. 2 trestního zákona, který byl spáchán 58 dílčími útoky (46 dílčími útoky z obžaloby 1T 23/2009 a 12 dílčími útoky z obžaloby 5 T 35/2010), tedy jako tzv. pokračující trestný čin.

5. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 sp. zn. 5 T 35/2010 ze dne 12. října 2011 byl obžalovaný Hlaváček zproštěn obžaloby podle § 226 písm. b) trestního řádu, tj. z důvodu, že v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem, a všichni poškození byli se svými nároky na náhradu škody odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních. Usnesením Městského soudu v Praze sp. zn. 6 To 69/2012 ze dne 7. března 2012 bylo odvolání státní zástupkyně a jednoho z poškozených zamítnuto, rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 sp. zn. 5 T 35/2010 ze dne 12. října 2011 tak nabyl právní moci. Ve věci nebyl podán žádný mimořádný opravný prostředek.

6. V řízení vedeném pod sp. zn. 1 T 23/2009 navrhovatel rozhodl rozsudkem ze dne 22. března 2012, jímž obžalovaného Hlaváčka rovněž zprostil obžaloby podle § 226 písm. b) trestního řádu. Proti tomuto rozhodnutí podala odvolání státní zástupkyně a jeden z poškozených, načež usnesením Městského soudu v Praze sp. zn. 61 To 335/2012 ze dne 27. září 2012 byl napadený rozsudek zrušen v celém rozsahu a věc byla vrácena navrhovateli k novému rozhodnutí.

7. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 sp. zn. 1 T 23/2009 ze dne 21. března 2013 byl posléze obžalovaný Hlaváček uznán vinným 46 dílčími útoky pokračujícího trestného činu lichvy dle § 253 odst. 1 alinea 2, odst. 2 trestního zákona, za což byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání jednoho roku. Poškození byli se svými nároky na náhradu škody odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních. V odůvodnění rozsudku navrhovatel uvedl, že mu nezbylo než uznat obžalovaného vinným, jak výše uvedeno, neboť je dle § 264 odst. 1 trestního řádu vázán právním názorem odvolacího soudu vysloveným v jeho usnesení sp. zn. 61 To 335/2012 ze dne 27. září 2012, podle něhož obžalovaný svým jednáním naplnil všechny znaky skutkové podstaty trestného činu lichvy dle § 253 odst. 1, 2 trestního zákona. Současně navrhovatel připomněl existenci rozhodnutí přijatých v trestní věci vedené pod sp. zn. 5 T 35/2010, v níž byl obžalovaný za jednání, které je považováno za pokračování v tomto řízení projednávaného trestného činu lichvy, pravomocně zproštěn obžaloby. Jmenovitě odůvodněním rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 6 To 69/2012 ze dne 7. března 2012 se navrhovatel podle svých slov inspiroval při vydání svého předchozího, odvolacím soudem zrušeného, rozsudku ze dne 22. března 2012, domnívaje se tehdy, že v totožné věci musí být rozhodnuto stejně, neboť opačný postup je v rozporu s ústavní zásadou práva na spravedlivý proces.

8. Shora zmíněný rozsudek navrhovatele sp. zn. 1 T 23/2009 ze dne 21. března 2013 byl nicméně na podkladě odvolání státní zástupkyně, obžalovaného Hlaváčka a několika poškozených zrušen usnesením Městského soudu v Praze sp. zn. 61 To 211/2013 ze dne 24. září 2013 a věc byla vrácena navrhovateli k novému projednání. Odvolací soud dospěl k závěru, že skutková zjištění soudu prvního stupně jsou dosud neúplná, nemají oporu v provedeném dokazování a jsou v rozporu i s použitou právní kvalifikací. Odvolací soud dále mimo jiné podrobil kritice nedůvodnou změnu skutkové věty ze strany nalézacího soudu, jakož i odůvodnění napadeného rozsudku, které podle jeho názoru nesplňuje požadavky zakotvené v ustanovení § 125 odst. 1 trestního řádu, v důsledku čehož je toto rozhodnutí nepřezkoumatelné.

9. Navrhovatele, jak uvedl ve svém podání adresovaném Ústavnímu soudu, právní argumentace Městského soudu v Praze obsažená v jeho usneseních sp. zn. 61 To 335/2012 ze dne 27. září 2012 a sp. zn. 61 To 211/2013 ze dne 24. září 2013 nepřesvědčila o správnosti právního názoru, že 46 dílčích útoků z 58 dílčích útoků jednoho trestného činu lichvy, kterého se měl dopustit obžalovaný Hlaváček, je trestným činem. Naopak ve věci za příležitou shledává argumentaci použitou Městským soudem v Praze v usnesení sp. zn. 6 To 69/2012 ze dne 7. března 2012. V citovaném rozhodnutí vyjádřený právní názor, že 12 dílčích útoků trestného činu lichvy, kterého se měl dopustit obžalovaný Hlaváček, není trestným činem, pokládá navrhovatel za správný.

10. Z tohoto důvodu navrhovatel usnesením sp. zn. 1 T 23/2003 ze dne 20. března 2014 přerušil podle § 224 odst. 5 trestního řádu trestní stíhání obžalovaného Hlaváčka a věc předložil Ústavnímu soudu, neboť má za to, že ustanovení § 264 odst. 1 trestního řádu o vázanosti soudu prvního stupně právním názorem odvolacího soudu je v rozporu s čl. 82 odst. 1 Ústavy, který zakotvuje nezávislost soudce při

výkonu jeho funkce. Navrhovatel založil svou kritiku na tom, že „má-li být soudce nezávislý, musí se rozhodovat nezávisle a neměl by být vázán právními názory, se kterými odůvodněně nesouhlasí, neboť má být vázán jen zákonem“.

11. Navrhovatel poukázal na praxi odvolacích soudů, které pojem „právní názor“ zakotvený v ustanovení § 264 odst. 1 trestního řádu velice často chápou a aplikují příliš široce, nejen jako otázky hmotného a procesního práva, nýbrž zahrnují pod něj i otázky ohledně provádění důkazů a jejich hodnocení, přičemž nařizují soudům prvního stupně, jak mají jednotlivé důkazy hodnotit a k jakým závěrům mají na jejich podkladě dospět, a to aniž by odvolací soudy předmětné důkazy samy provedly. Popsaným postupem odvolací soudy jednak nahrazují rozhodovací pravomoc soudů prvního stupně, jejichž činnost se stává zcela nadbytečnou, a současně ohrožují jejich nezávislost, neboť „pouze nezávislý soud, který důkazy provedl, má mít právo důkazy hodnotit a z toho vyvozovat závěry a jeho nestranost nesmí být ohrožována nucením uznat vinným nebo zprostit obžaloby obžalované, když hodnotil důkazy podle svého vnitřního přesvědčení“.

12. Navrhovatel dále vyslovil názor, že ustanovení § 264 odst. 1 trestního řádu v průběhu doby ztratilo své opodstatnění. Citované ustanovení je nedílnou součástí trestního řádu od počátku jeho účinnosti (tj. od 1. ledna 1962) a do dnešních dnů nebylo nikdy novelizováno, přestože se společenské, politické a právní poměry v mezidobí radikálně změnily. V době totality soudní moc nevykonávaly nezávislé soudy, ale plně se uplatňovala vedoucí úloha KSČ vyjádřená v čl. 4 Ústavy Československé socialistické republiky z roku 1960. Za dané situace bylo tedy žádoucí, aby odvolací soudy v trestních věcech měly prostřednictvím ustanovení § 264 odst. 1 trestního řádu takovou moc nad celým trestním řízením, přičemž je obecně známo, že v té době na vyšší místa, a to nejen v justici, byli dosazováni loajální členové KSČ.

13. Navrhovatel upozornil též na změny, k nimž došlo v soudní soustavě, kdy v minulosti o opravných prostředcích proti rozhodnutím krajského soudu jako soudu prvního stupně rozhodoval přímo Nejvyšší soud. V současnosti tuto úlohu plní vrchní soudy. Dle náhledu navrhovatele postrádá logiku, aby poměrně velký počet odvolacích soudů, které nemohou sjednocovat rozhodování soudů v trestním řízení, kterážto činnost je vyhrazena Nejvyššímu soudu, vydával závazné právní názory.

14. Předložený návrh, jak navrhovatel sdělil, není namířen proti ustanovení § 265s odst. 1 trestního řádu a § 270 odst. 4 trestního řádu, neboť závazné právní názory podle těchto ustanovení přijímá Nejvyšší soud jako vrcholný soudní orgán, který zajišťuje jednotu a zákonnost rozhodování a který zaujímá stanoviska k rozhodovací činnosti soudů [viz § 14 zákona č. 6/2002 Sb., soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění zákona č. 151/2002 Sb.]. Krajské soudy, Městský soud v Praze ani vrchní soudy jako soudy odvolací však tuto funkci nevykonávají.

15. Rovněž není tento návrh v rozporu s čl. 2 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), tj. právo obžalovaného podat odvolání proti rozsudku, kterým byl soudem prvního stupně uznán vinným trestným činem, nemá být podle Obvodního soudu pro Prahu 8 tímto návrhem dotčeno.

16. Navrhovatel závěrem vyjádřil přesvědčení, že vyhovění podanému návrhu by mělo za následek podstatnou změnu ve výkonu trestní soudní moci, těžiště trestního řízení by se opravdu přesunulo do hlavního líčení před soud prvního stupně, kde se provádí důkazy, došlo by k decentralizaci trestní soudní moci a i k jejímu zrychlení, neboť průtahy v trestním řízení jsou mnohdy způsobeny právě přetahováním soudů prvního stupně s odvolacími soudy, kdy jsou některé trestní věci opakovaně odvolacími soudy rušeny a přikazovány soudům prvního stupně k novému rozhodnutí, a to právě podle ustanovení § 264 odst. 1 trestního řádu. Navíc by došlo ke „zvěrohodnění trestní soudní moci“, neboť ve sdělovacích prostředcích referované trestní věci jsou často mezitímně rozhodovány různými soudními stupni odlišně, což spoluobčané bez právního vzdělání a justiční praxe nechápu.

II.

Vyjádření účastníků řízení a vedlejšího účastníka řízení

17. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (dále jen „Poslanecká sněmovna“) ve svém vyjádření konstatovala, že napadené ustanovení nebylo od přijetí trestního řádu v roce 1961 ani jednou novelizováno. Zákon č. 141/1961 Sb. byl projednáván Národním shromážděním Československé socialistické republiky v 3. volebním období (12. června 1960 až 12. června 1964) jako sněmovní tisk č. 66. Návrh zákona byl dne 29. listopadu 1961 jednomyslně schválen ve znění písemné zprávy ústavně právního výboru. Důvodová zpráva k návrhu zákona byla ve srovnání s dnešním stavem výrazně stručnější. Zvláštní část důvodové zprávy neobsahovala odůvodnění k jednotlivým paragrafům, ale vztahovala se k jednotlivým hlavám. Výslovné odůvodnění ustanovení § 264 odst. 1 trestního řádu tak důvodová zpráva neobsahuje. Poslanecká sněmovna v závěru pak uvedla, že ponechává na Ústavním soudu, aby v souvislosti s podaným návrhem Obvodního soudu pro Prahu 8 posoudil ústavnost napadeného ustanovení a vydal příslušné rozhodnutí.

18. Senát Parlamentu České republiky (dále jen „Senát“) jako účastník řízení uvedl, že návrhem napadené ustanovení § 264 odst. 1 je součástí trestního řádu ode dne přijetí tohoto zákona Národním shromážděním Československé socialistické republiky, tj. od 29. listopadu 1961. Dané ustanovení obstálo v pozdějších rozsáhlých revizích trestního práva procesního a nebylo nikdy zákonem změněno (novelizováno). Vyjádření k věci, které by vycházelo z přímého projednávání a přijetí předmětného ustanovení § 264 odst. 1 trestního řádu nebo jeho pozdějších změn, nemohl Senát Ústavnímu soudu podle svých slov poskytnout, neboť daný legislativní počín se uskutečnil před jeho ustavením, k němuž došlo až na konci roku 1996. K dispozici není bohužel (snad s výjimkou diskuse o další existenci vrchních soudů) ani adekvátní prezentace aktuálních názorů v nějaké věcně příbuzné rozpravě Senátu týkající se oblasti pravomoci a působnosti soudů v hierarchii soudní soustavy. Shodně jako shora označený účastník, Poslanecká sněmovna, ponechal proto Senát rozhodnutí ve věci na úvaze Ústavního soudu.

19. Vláda České republiky (dále jen „vláda“) vstoupila do řízení před Ústavním soudem jako vedlejší účastník a předložila své vyjádření. V jeho úvodu poznamenala, že předložený návrh postrádá relevantní ústavněprávní argumentaci, respektive zcela pomíjí základní postuláty právní nauky, jakož i závěry vyplývající z judikatury Ústavního soudu.

20. Návrhem napadené oprávnění odvolacího soudu vyslovit vůči soudu prvního stupně závazný právní názor a rovněž tomuto soudu nařídit provést úkony a doplnění (§ 264 odst. 1 trestního řádu) vláda označila za jeden ze zásadních principů trestního řízení. Tuto zásadu považuje právní nauka, jakož i Ústavní soud [viz např. náleží Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 615/01 ze dne 20. března 2002 (N 35/25 SbNU 273)] za záruku realizace práva na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a naopak nerespektování právního názoru odvolacího soudu za porušení principu dvojinstančnosti soudního rozhodování, což ve svém důsledku vede k porušení ústavního pořádku [viz např. usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3316/09 ze dne 4. listopadu 2010, usnesení sp. zn. I. ÚS 505/02 ze dne 16. dubna 2003 nebo usnesení sp. zn. I. ÚS 211/03 ze dne 17. prosince 2003 (v SbNU nepublikována, dostupná na <http://nalus.usoud.cz>)]. Ústavní soud se vyslovil též k mezím oprávnění soudu vyššího stupně, přičemž konstatoval, že z hlediska ústavních záruk nesmí uplatnění instanční pravomoci kolidovat s žádnou ze zásad spravedlivého procesu a odvolací soud není oprávněn nařizovat změnu v hodnocení důkazů. Instanční cestou nelze vnutit nižšímu soudu vlastní hodnocení důkazů [viz zejména náleží Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 608/06 ze dne 29. dubna 2008 (N 79/49 SbNU 153), bod 14 a tam uvedenou judikaturu, obdobně náleží sp. zn. II. ÚS 254/08 ze dne 18. listopadu 2008 (N 197/51 SbNU 393) nebo také náleží sp. zn. III. ÚS 1104/08 ze dne 19. března 2009 (N 65/52 SbNU 635)].

21. Vláda na podkladě výše uvedeného stručného přehledu relevantních rozhodnutí Ústavního soudu uvedla, že nemá pochybnost o ústavnosti zásady vyjádřené v § 264 odst. 1 trestního řádu s tím, že její uplatňování musí dostát ústavním mezím. Ustanovení samotné je tedy nikoliv porušením práva na spravedlivý proces, ale jeho vyjádřením. Případné porušení procesních práv účastníků řízení například právě nedodržením ústavních mezí uplatňování zásady podle § 264 odst. 1 trestního řádu v konkrétním

soudním řízení není důvodem pro zrušení tohoto ustanovení. Vláda proto navrhla, aby Ústavní soud návrh vyhodnotil jako zjevně neopodstatněný, případně jej zamítl.

III.

Replika navrhovatele

22. Navrhovatel ve své replice k vyjádření vlády souhlasil, že oprávnění odvolacího soudu přezkoumat rozhodnutí soudu nalézacího je součástí práva na spravedlivý proces. Ke zrušení daného oprávnění jeho návrh podle něj nesměruje, nýbrž má zamezit situacím, kdy odvolací soud po vrácení věci k novému projednání a rozhodnutí nutí nalézacímu soudu, jenž předtím zhodnotil důkazy podle svého nejlepšího přesvědčení, vlastní hodnocení důkazů a z něj vycházející právní názory, kterýžto postup právu na spravedlivý proces naopak odporuje.

23. Navrhovatel dovozoval, že těžiště rozhodování o vině a trestu má být v hlavním líčení, nikoliv ve veřejném či neveřejném zasedání konaném za účelem projednání odvolání. Argumentoval tím, že je to právě hlavní líčení, v jehož průběhu se plně uplatní základní zásady trestního řízení, jmenovitě zásady veřejnosti, ústnosti, bezprostřednosti a volného hodnocení důkazů, které představují výchozí atributy spravedlivého procesu. U hlavního líčení je přirozené, že je přítomna veřejnost, že nalézací soud rozhoduje na základě ústního přednesu stran a ústně provedených důkazů, tedy důkazů, se kterými se bezprostředně seznámil, v důsledku čehož má nejlepší podmínky pro jejich hodnocení. Naproti tomu odvolací soudy rozhodují často v neveřejném zasedání (§ 263 trestního řádu), tj. mimo kontrolu společnosti nad výkonem soudnictví formou tzv. kabinetní justice, a hodnotí důkazy, aniž by se s nimi ústně a bezprostředně seznámily, což nelze označit za spravedlivý proces.

24. Případné zrušení ustanovení § 264 odst. 1 trestního řádu by podle navrhovatele vyústilo k posílení apelačního prvku u odvolání. Přestože po novele trestního řádu z roku 2001 (zákon č. 265/2001 Sb.) je opravné řízení vybudováno na kombinaci principu apelačního a kasačního, s důrazem na princip apelační, je rozhodovací praxe odvolacích soudů jiná. Upřednostňuje stále více kasační před apelačním principem, což znamená, že zjistí-li odvolací soudy nesprávnost napadeného rozhodnutí, věc zruší a odkáže ji k novému projednání a rozhodnutí s odůvodněním, že doplnění dokazování, které si vymínily, je rozsáhlé a v odvolacím řízení obtížně proveditelné. Pouze v ojedinělých případech odvolací soudy doplňují dokazování, ač tak mohou činit častěji (viz § 259 odst. 1 trestního řádu). Případné zrušení napadeného ustanovení by tedy odvolací soudy přimělo „více přemýšlet, jak o věci rozhodnout“. Navrhovatel současně naznačil možný postup odvolacího soudu i pro případ, že by pochybení nalézacího soudu odůvodňovalo nové rozhodnutí ve věci, zejména by se jednalo o situace, kdy nalézací soud nesprávně zprostil obžalovaného obžaloby, ač ho měl uznat vinným. Opačná situace nepřichází v úvahu, neboť i odvolací soud může obžalovaného viny zprostit. Podle navrhovatele by pak odvolací soud měl v odůvodnění svého rozhodnutí nikoliv imperativním, ale vysvětlujícím způsobem zdůvodnit, proč je rozhodnutí nalézacího soudu vadné, a nastínit jiné v úvahu přicházející možnosti hodnocení důkazů. Pokud by i poté nalézací soud setrval na svém hodnocení důkazů, buď by odvolací soud přesvědčil o správnosti svého názoru, nebo by odvolací soud přikročil k tomu, že podle § 262 trestního řádu nařídí, aby věc byla projednána v novém složení senátu, jenž by po novém dokazování provedl vlastní hodnocení důkazů.

IV.

Upuštění od ústního jednání

25. Ústavní soud seznal, že ústní jednání by nemohlo přinést významný posun v objasnění věci, než jaké plyne z písemných úkonů účastníků řízení. S ohledem na ustanovení § 44 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění po novele provedené zákonem č. 404/2012 Sb., není třeba se dotazovat účastníků řízení na jejich postoj k této otázce, proto bylo možno ve věci rozhodnout bez konání ústního jednání.

V.

Dikce napadeného ustanovení

26. Ustanovení § 264 odst. 1 trestního řádu zní:

§ 264

Řízení u soudu prvního stupně po zrušení rozsudku

(1) Soud, jemuž věc byla vrácena k novému projednání a rozhodnutí, je vázán právním názorem, který vyslovil ve svém rozhodnutí odvolací soud, a je povinen provést úkony a doplnění, jejichž provedení odvolací soud nařídil.

VI.

Aktivní legitimace navrhovatele

27. Podle čl. 95 odst. 2 Ústavy, dojde-li soud k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, předloží věc Ústavnímu soudu. Toto oprávnění je dále konkretizováno v § 64 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož může soud u Ústavního soudu podat návrh na zrušení zákona nebo jeho jednotlivých ustanovení. Podmínkou meritorního projednání takového návrhu je naplnění dikce čl. 95 odst. 2 Ústavy v tom smyslu, že se musí jednat o zákon, jehož má být při řešení věci použito, tzn. zákon nebo jeho ustanovení, jež je navrhováno ke zrušení, mají být navrhovatelem přímo aplikovány při řešení konkrétního sporu. Ústavní soud shledal tuto podmínku naplněnou, neboť aplikace napadeného ustanovení navrhovatelem je v trestní věci vedené pod sp. zn. 1 T 23/2009 po zrušení jím vydaného rozsudku odvolacím soudem a vrácení věci k novému projednání nevyhnutelná, přičemž na posouzení ústavnosti tohoto ustanovení závisí další postup navrhovatele v daném trestním řízení.

VII.

Ústavní konformita legislativního procesu přijetí napadeného ustanovení

28. Ústavní soud má v souladu s ustanovením § 68 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění zákona č. 48/2002 Sb., v řízení o zrušení zákonů a jiných právních předpisů povinnost zjišťovat, zda napadený zákon, resp. jeho část, byl přijat a vydán v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem. Jak vyplývá již z vyjádření účastníků řízení, ustanovení § 264 odst. 1 bylo součástí původního znění trestního řádu z roku 1961 a nikdy nebylo dotčeno žádnou novelizací. Hodnocení legislativního procesu by tedy znamenalo posuzovat soulad s již neplatnými ústavními předpisy platnými v době přijetí zákona. Vycházejí z § 66 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění zákona č. 48/2002 Sb., podle kterého je nepřípustný návrh, jestliže ústavní zákon, s nímž je podle návrhu přezkoumávaný předpis v rozporu, pozbyl před doručením návrhu Ústavního soudu platnosti, tak Ústavní soud uvádí, že v případě právních předpisů vydaných před nabytím účinnosti Ústavy dne 1. ledna 1993 je oprávněn přezkoumávat pouze jejich obsahový soulad se stávajícím ústavním pořádkem, nikoliv však ústavnost procedury jejich vzniku a dodržení normotvorné kompetence [srov. nález sp. zn. Pl. ÚS 10/99 ze dne 27. října 1999 (N 150/16 SbNU 115; 290/1999 Sb.)]. Z tohoto důvodu Ústavní soud splnění shora uvedených požadavků nehodnotil.

VIII.

Meritorní přezkum návrhu

29. Předně je třeba připomenout, že obdobnými až téměř totožnými návrhy se již Ústavní soud zabýval. Svým nálezem sp. zn. Pl. ÚS 37/03 ze dne 11. ledna 2005 (N 5/36 SbNU 35; 93/2005 Sb.) zamítl návrh Okresního soudu v Ústí nad Orlicí na zrušení ustanovení § 226 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb.,

občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále též jen „o. s. ř.“). Okresní soud podal tento návrh z podnětu žalobce. Ten na základě konkrétní situace v projednávaném sporném řízení tvrdil, že „v případě, že by soud prvního stupně postupoval dle uvedeného (podle § 226 odst. 1 o. s. ř. závazného) právního názoru, byl by porušen čl. 6 odst. 1 Úmluvy, neboť by nešlo o rozhodnutí spravedlivé.“ Ve výše citovaném nálezu Ústavní soud dospěl k závěru, že napadené ustanovení „není v rozporu s ústavním pořádkem nebo mezinárodní smlouvou podle čl. 10 Ústavy ve smyslu čl. 1 a čl. 112 odst. 1 Ústavy.“ Při přijetí právě citovaného závěru se Ústavní soud neztotožnil „... s názorem navrhovatele, že by mělo být zrušeno ustanovení § 226 odst. 1 o. s. ř., které je ustanovením zcela odpovídajícím kasačnímu principu, kterým se řídí odvolací řízení upravené v o. s. ř. Pokud by mělo být zrušeno, pak by toto samo odvolací řízení ztrácelo smysl. Jedná se o ustanovení, které je po celou dobu existence o. s. ř. aplikováno bez jakýchkoli problémů. V této souvislosti je třeba upozornit, že kasační princip je obecným principem civilního procesu, který je využíván i v mnohých ostatních státech Evropy. Jde o institut tradiční, zhruba v dnešní podobě se s ním lze setkat již na konci 19. století a u nás byl uplatňován zhruba v dnešních intencích i celé století dvacáté. K výčtu argumentů ve prospěch zachování stávající dikce § 226 odst. 1 o. s. ř. lze doplnit, že i popisovaný institut je tradičním, praxí prověřeným a dosud ústavně nezpochybnitelným stavebním kamenem civilního procesu. Ze shora vylíčeného vyplývá, že vázanost soudu nižšího stupně právním názorem soudu vyššího je provedením ústavního principu práva na soudní ochranu a spravedlivý proces, jeho integrální součástí, nikoli překážkou.“

30. Tematicky ještě bližší je usnesení Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 41/2000 ze dne 20. 2. 2001 (U 7/21 SbNU 493). Tímto usnesením Ústavní soud odmítl pro zjevnou neopodstatněnost návrh Krajského soudu v Plzni na zrušení ustanovení § 270 odst. 4 věty druhé trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů, které je vymezeno slovy „a je povinen provést procesní úkony, jejichž provedení Nejvyšší soud nařídil“. Podle navrhujícího senátu Krajského soudu v Plzni je napadené ustanovení „... v rozporu s ústavním principem nezávislosti soudcovské moci a v daném případě zřejmě i se zásadou presumpce nevinny, neboť aplikace tohoto ustanovení v citovaném rozsudku Nejvyššího soudu ČR z 24. 5. 2000 neumožňuje jiné rozhodnutí než potvrzení viny, tedy potvrzení odsuzujícího rozsudku, snad s případnými drobnějšími doplněními.“ Ústavní soud dovedl, že „... napadené ustanovení je zcela ve shodě s účelem trestního řádu. Procesní pravidla tak, jak jsou – alespoň ve své podstatě – shodně vtělena do všech současných procesních řádů, jsou historicky vzato výsledkem mnoha zkušeností a ve svých postulátech představují jednotnou a v podstatě i pevnou formu řízení, která do nemalé míry, vždy však výrazně, předurčuje zákonnost konečného rozhodnutí. S ohledem na výše uvedené neshledal Ústavní soud ustanovení § 270 odst. 4 trestního řádu, které je vymezeno slovy „a je povinen provést procesní úkony, jejichž provedení Nejvyšší soud nařídil“, v rozporu s ústavním pořádkem České republiky.“

31. Ústavní soud považuje za vhodné připomenout, že princip vázanosti soudu nižší instance právním názorem soudu vyšší instance po kasaci prvoinstančního rozhodnutí v trestních věcech je pravidelně uznáván též v procesních úpravách zahraničních demokratických zemí. Jako příklad je možno uvést ustanovení § 358 odst. 1 německého trestního řádu (dStPO) nebo ustanovení § 293 odst. 2 rakouského trestního řádu (öStPO). Také judikatura zahraničních ústavních soudů aprobovala tento princip jako ústavně souladný [viz např. rozhodnutí německého Spolkového ústavního soudu (BVerfGE 12, 67, 71)].

32. Na svých závěrech učiněných ve shora citovaných rozhodnutích Ústavní soud nemá důvod něco měnit. Použitou argumentaci lze plně vztáhnout i na tento návrh. Stejně jako v předchozích dvou případech tak i v tomto vedl k podání návrhu nesouhlas obecného soudu s rozhodnutím soudu dovolacího (odvolacího). Byl to nesouhlas se závazným právním názorem těchto soudů a s jejich pokyny pro další postup v řízení. Rovněž z návrhu navrhovatele – Obvodního soudu pro Prahu 8 je zřejmá nespokojenost navrhovatele s rozhodnutím odvolacího soudu, kterému se odmítá podrobit. Kritizuje toto konkrétní rozhodnutí a obecně i praxi odvolacích soudů. Rozpor napadeného ustanovení s ústavním pořádkem pak dovozuje z toho, že má sám rozhodnout podle právního názoru, se kterým nesouhlasí nebo který již zasahuje do jeho výlučného práva na hodnocení důkazů.

33. S ohledem na výše uvedené je vhodné připomenout úlohu Ústavního soudu. Podle čl. 83 Ústavy je Ústavní soud soudním orgánem ochrany ústavnosti. Mezi jeho pravomoci náleží i rozhodovat o zrušení zákonů nebo jejich jednotlivých ustanovení, jsou-li v rozporu s ústavním pořádkem [čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy]. Podle čl. 95 odst. 2 Ústavy předloží soud věc Ústavnímu soudu, dojde-li k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem.

34. Skutečnost, že nalézací soud zásadně (a někdy třeba i důvodně) nesouhlasí s postupem a se závěry odvolacího soudu, nezakládá protiústavnost napadeného ustanovení. To již bylo dostatečně vysvětleno v předchozí shora citované judikatuře Ústavního soudu. Nelze vyloučit, že odvolací soud překročí své pravomoci a nevhodně zasáhne do pravomoci soudu nalézacího. Takový postup je však nutno napravit cestou mimořádných opravných prostředků. V úvahu připadá i ústavní stížnost. Tyto nástroje jsou však plně v rukou účastníků řízení. Ústavní soud již v minulosti nastínil meze pokynů odvolacího soudu. Zde lze odkázat na velmi přílehlavé vyjádření vlády v bodě 20 tohoto rozhodnutí a zejména na tam citovaný náleze Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 608/06 (viz výše). Není úkolem Ústavního soudu řešit spory mezi jednotlivými stupni soudů.

35. Prakticky totožnou problematiku již Ústavní soud řešil a návrhatele nepředložil v ústavní rovině žádnou novou argumentaci. Ústavní soud neshledal, že by napadené ustanovení bylo v rozporu s ústavním zákonem. Proto v souladu s ustanovením § 70 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, návrh zamítl.

Předseda Ústavního soudu:
JUDr. **Rychetský** v. r.

OZNÁMENÍ PRO PŘEDPLATITELE

Oznamujeme předplatitelům, že částka 29/2016 Sb. bude vzhledem k velkému rozsahu – 824 stran, cena Kč 704,00 – vyřazena z předplatného. Zájemci si mohou tuto částku objednat u distributora MORAVIAPRESS s. r. o., U Póny 3061, 690 02 Břeclav.

Částka 29/2016 Sb. obsahuje tyto předpisy:

73. Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit
74. Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 166/2005 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s vytvářením soustavy NATURA 2000, ve znění vyhlášky č. 390/2006 Sb.

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, nám. Hrdinů 1634/3, pošt. schr. 155/SB, 140 21 Praha 4, telefon: 974 817 289, fax: 974 816 871 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS s. r. o., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, tel.: 516 205 175, e-mail: sbirky@moraviapress.cz. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku z předcházejícího roku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2016 činí 6 000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS s. r. o., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné a objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 175, objednávky – knihkupci – 516 205 175, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 319 045; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihárství – Příbíkova, J. Švermy 14; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Olomouc:** Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3; **Ostrava:** Nakladatelství Sagit a. s., Horní 457/1; **Otrokovice:** Ing. Kučeřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** ABONO s. r. o., Sportovců 1121, LEJHANEC, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, nám. Českých bratří 8; **Praha 3:** Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, K Červenému dvoru 24; **Praha 4:** Tiskárna Ministerstva vnitra, Bartůňkova 4; **Praha 6:** PERIODIKA, Komornická 6; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po-pá 7-12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@top-dodavatel.cz, DOVOZ TISKU SUWECO CZ, Klečákova 347; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190, MONITOR CZ, s. r. o., Třebostická 5, tel.: 283 872 605; **Přerov:** Jana Honková-YAHO-i-centrum, Komenského 38; **Ústí nad Labem:** PNS Grosso s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, KARTOON, s. r. o., Klášská 3392/37 – vazby sbírek tel. a fax: 475 501 773, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Žatec:** Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšle v době od zařizování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. čísle 516 205 175. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.